

1

Araling Panlipunan

Kagamitan ng Mag-aaral

Sinugbuanong Binisaya Yunit 1

Ang kagamitan sa pagtuturong ito ay magkatuwang na inihanda at sinuri ng mga edukador mula sa mga publiko at pribadong paaralan, kolehiyo, at / o unibersidad. Hinihikayat namin ang mga guro at ibang nasa larangan ng edukasyon na mag-email ng kanilang puna at mungkahi sa Kagawaran ng Edukasyon sa action@deped.gov.ph.

Mahalaga sa amin ang inyong mga puna at mungkahi.

Kagawaran ng Edukasyon
Republika ng Pilipinas

**Araling Panlipunan – Unang Baitang
Kagamitan ng Mag-aaral sa Sinugbuanong Binisaya
Unang Edisyon, 2013
ISBN: 978-971-9981-11-4**

Paunawa hinggil sa karapatang-sipi. Isinasaad ng Seksiyon 176 ng Batas Pambansa Bilang 8293: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa ano mang akda ng Pamahalaan ng Pilipinas. Gayon pa man, kailangan muna ang pahintulot ng pamahalaan o tanggapan kung saan ginawa ang isang akda upang magamit sa pagkakakitaan ang nasabing akda. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang patawan ng bayad na *royalty* bilang kondisyon.

Ang mga akda / materyales (mga kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand names*, tatak o *trademarks*, atbp.) na ginamit sa aklat na ito ay sa nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsikapang mahanap at mahingi ang pahintulot ng mga may karapatang-ari upang magamit ang mga akdang ito. Hindi inaangkin ni kinakatawan ng mga tagapaglathala (*publisher*) at may-akda ang karapatang-aring iyon.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Br. Armin A. Luistro FSC
Pangalawang Kalihim: Yolanda S. Quijano, Ph.D.
Kawaksing Kalihim: Elena R. Ruiz, Ph.D.

Mga Bumuo ng Kagamitan ng Mag-aaral

Mga Konsultant: Maria Serena I. Diokno, Ph.D. at Marie Yvette Concepcion-Alcazar

Mga Manunulat: Maria Vanessa P. Lusung-Oyzon at Czarina B. Agcaoili

Mga Tagasuri: Haydee Alipustain, Thea Joy G. Manalo, Rodel C. Sampang, Atty. Manuel Lino G. Faelnar, at Jes Tiroi

Mga Tagasalin: Nena V. Miñoza, Virginia S. Cayon, Gea C. Alonso, Ninie C. del Rosario, Jennifer O. Artiaga, Aida J. Zafra, Caren S. Selgas, at Ritchie C. Barrera

Gumuhit ng mga Larawan: Erica Villanueva, Eric S. de Guia, Erich D. Garcia, at Jayson R. Gaduena

Mga Naglayout: Editha F. Esperida, Anameyh R. Magtuba, at Allan R. Thomas

Encoder: Jocelyn M. Conta

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

**Department of Education-Instructional Materials Council Secretariat
(DepEd-IMCS)**

Office Address: 2nd Floor Dorm G, PSC Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (02) 634-1054 or 634-1072

E-mail Address: imcsetd@yahoo.com

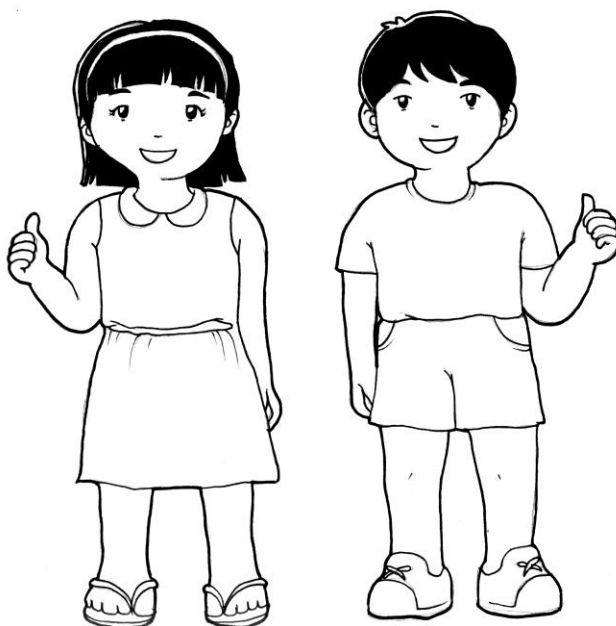
Listahan sa mga Pagtulon-an

Yunit 1: Talagsaon Ako	1
Pagtulon-an 1: Pag-ila sa Kaugalingon	2
Pagtulon-an 1.1: Ang Akong Kaugalingon	3
Pagtulon-an 1.2: Talagsaon Ako	9
Pagtulon-an 1.3: Ang Akong Gikinahanglan	15
Pagtulon-an 1.4: Ang Akong mga Paboritong Butang	20
Pagtulon-an 2: Pagpaambit sa Kaugalingong Sugilanon sa Kinabuhi	31
Pagtulon-an 2.1: Ang Akong Pagdako	32
Pagtulon-an 2.2: Ang Kausaban sa Akong Kaugalingon	37
Pagtulon-an 3: Paghatag og Bili sa Kaugalingon	42
Pagtulon-an 3.1: Ang Paghatag Nako og Bili sa Akong Kaugalingong Lawas	43
Pagtulon-an 3.2: Ang Pagpalambo sa Akong Kaugalingong Abilidad	44
Pagtulon-an 3.3: Ang Akong Pangandoy	46

Yunit 1

Talagsaon Ako

Sinugdanan

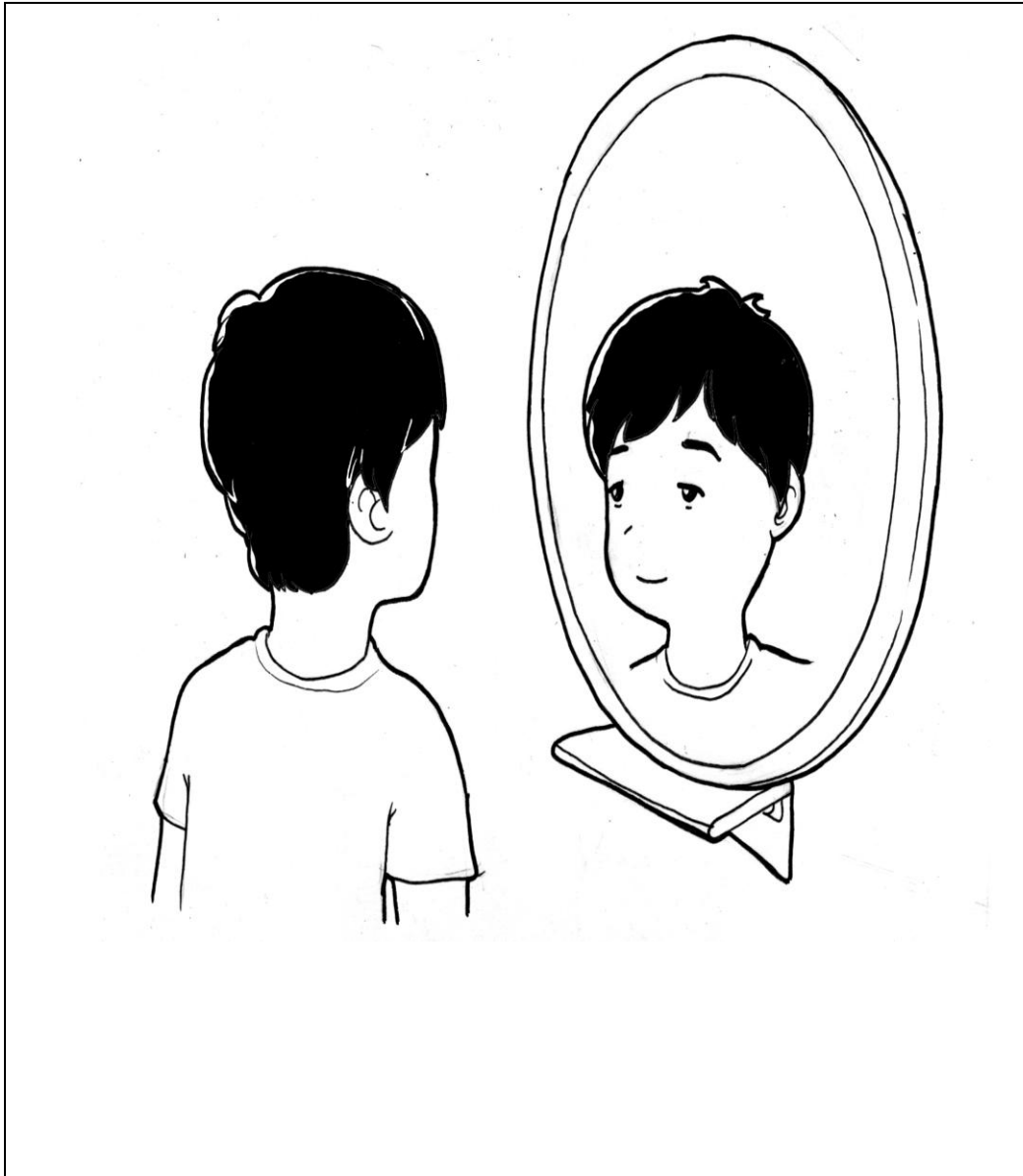
Mga Katuyoan

Human ang pagtuon sa unang yugto nga gigamit niini nga **module**, gikinahanglan nga mabuhat nimo kining mosunod:

1. mapailaila ang imong kaugalingon;
2. masabtan nimo ang konsepto sa pagpadayon og kausaban;
3. matandi nimo ang imong kaugalingon nga sugilanon sa kinabuhi ngadto sa imong **classmate**;
4. mahatagan og bili ug garbo ang imong kaugalingon.

Pagtulon-an 1: Pag-ila sa Kaugalingon

Sinugdanan

Pagtulon-an 1.1: Ang Akong Kaugalingon

Hunahunaa Kini

Unsay imong nahibaloan mahitungod sa imong kaugalingon?

Unang Buluhaton

Magdula usa kita.

Paminaw sa pahimangno sa imong magtutudlo.

Pagpundok kamo sa imong mga **classmate** sumala sa kategoriya nga isulti sa imong magtutudlo.

Niining dulaa, gilauman nga masulti nimo ang imong ngalan, natawhan, edad, ug pinuy-anan.

Unsa ang imong gikinahanglan nga ipangutana aron makahimo ka og grupo? Kon ikaw ang pangutan-on sa imong mga **classmate**, unsa man ang imong itubag?

Asa ug unsa nga kahigayonan nga kinahanglan nimong isulti ang imong ngalan, birthday, edad, og pinuy-anan?

Ikaduhang Buluhaton

Pagpundok kamo og tagup-at. Paminawa ang sitwasyon nga basahon sa inyong magtutudlo. Isaysay o ipadayag kon unsaon ninyo pagsulti ang mga nag-unang kasayoran mahitungod sa inyong kaugalingon. Hatagan kamo og igong panahon aron sa pag-pangandam. Human sa pagpangandam, ipaambit kini sa klase.

Unsay imong gibati human kamo nakasalida diri sa atubangan?

Nahitabo na ba sa imong kaugalingong kinabuhi ang sitwasyon nga inyong gipakita karon?

Unsa ang imong tubag sa mga pangutana?

Ikatulong Buluhaton

Sulati sa papel ang mga nag-unang kasayoran nga gipangayo.

Eskuylahang Elementarya sa Lahug
Siyudad sa Sugbo

Ngalan: _____

Grado: _____

Mrs.

Gng. Mercedes Cruz
Magtutudlo

Importanting Impormasyon

Adlaw nga Natawhan: _____

Edad: _____

Pinuy-anan: _____

Ginikanan: _____

Ika-upat nga Buluhaton

Aron makaila ka pag-ayo sa imong kaugalingon, pagpakisayod kon diin gikan ang imong ngalan. Pangutana sa imong ginikanan nganong mao kini ang ngalan nga gihatag nila kanimo.

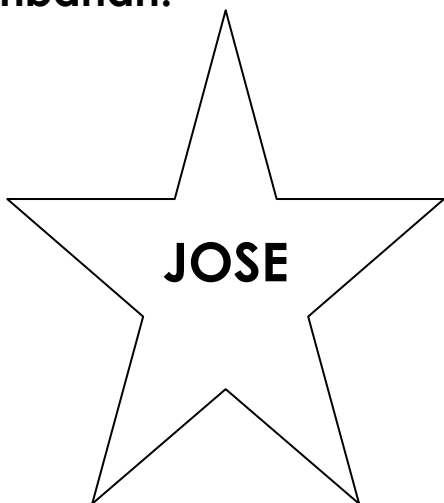
Pagdrowing og bituon sa imong **notebook**. Sulati sa sulod niini ang imong unang ngalan.

Pananglitan, Jose.

Sa sulod sa lingin, sulati ang hinungdan nganong mao kini ang ngalan nga gihatag kanimo.

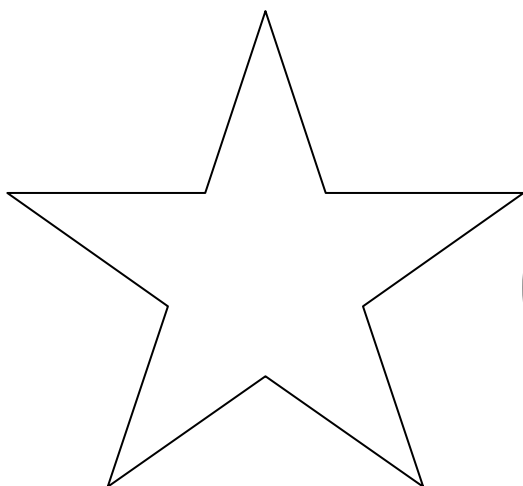
Pananglitan, pareha ang adlaw nga natawhan namo ni Jose Rizal, usa ka bantugan nga Pilipino.

Sumbanan:

Pareho ang
adlaw nga
natawhan
namo ni Jose
Rizal, usa ka
bantogan nga
Pilipino.

Pangayo og tabang sa imong ginikanan o kauban
sa balay sa pagtubag niini.

A large circle with a black outline. Inside the circle, there are four horizontal lines spaced evenly, intended for writing a response.

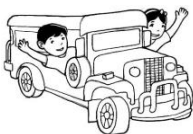
Ikalimang Buluhaton

Unsa nga ngalan ang gitawag sa imong mga ginikanan ug higala gawas sa una nimong ngalan? Hain niini ang imong nagustohan?

Sa usa ka limpyong papel magbuhat og **name tag** nga nakasulat ang gusto nimong ngalan. Kolori kini sa imong paboritong kolor. Magpatabang sa imong magtutudlo sa pagbutang og higot niini. Isul-ob kini oras sa imong klase.

Hinumdomi Kini

Mahinungdanon nga masayod ka sa mga nag-unang kasayoran mahitungod sa imong kaugalingon sama sa ngalan, natawhan, edad, ug pinuy-anan.

Magamit nimo kini nga mga kasayoran sa pagpaila sa imong kaugalingon diha sa imong mga bag-ong higala, **classmate** ug kadula. Katungod sa matag bata nga Pilipino nga matawo. Adunay ngalan ug nasyonalidad.

(Rights of Every Filipino Child)

Pagtulon-an 1.2: Talagsaon Ako

Hunahunaa kini

Unsaon nimo paghulagway ang imong kaugalingon? Unsa ang imong mga pisikal nga kinaiyahan nga lahi sa ubang tawo sa imong palibot?

Unang Buluhaton

Pagkuha og usa ka limpyo nga papel. Idrawing ang imong kaugalingon.

Sulati ang imong ngalan sa ubos nga bahin sa drawing. Ipaambit kini sa klase.

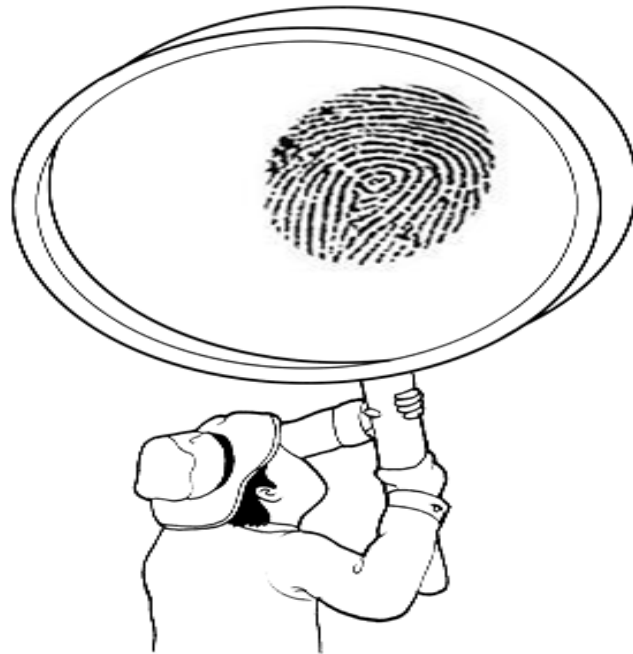
Sumbanan:

Tan-awa ang gipapalit sa imong mga **classmate**. Itandi ang inyong mga nadrawing / nahulagway. Unsa ang susama ug unsa usab ang kalainan?

Ikaduhang Buluhaton

Natan-aw na ba nimo ang imong mga tudlo?
Susiha pag-ayo ang mga badlis sa imong mga
kumagko?

Kitang tanan adunay nagkalain-laing tamla sama sa
hulagway. Itandi ang imong kaugalingong tamla sa
imong mga **classmate**.

Mag grupo og taglima. Pangita og kolor nga
magamit sa pagkolor sa inyong kumagko. Butangi
ang inyong kumagko niini. Iduot ang kumagko sa
limpyo nga papel sama sa hulagway.

Susiha pag-ayo ang mga badlis sa imong mga tudlo. Unsay imong namatikdan? Magkapareho ba ang imong tamla sa imong mga **classmate**?

Gawas sa tamla, aduna pa bay lain nga pisikal nga nalahi sa uban. May nahunahunaan pa ba ka?

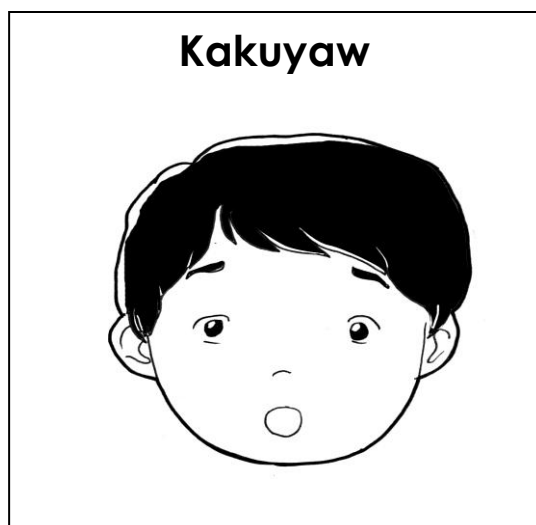
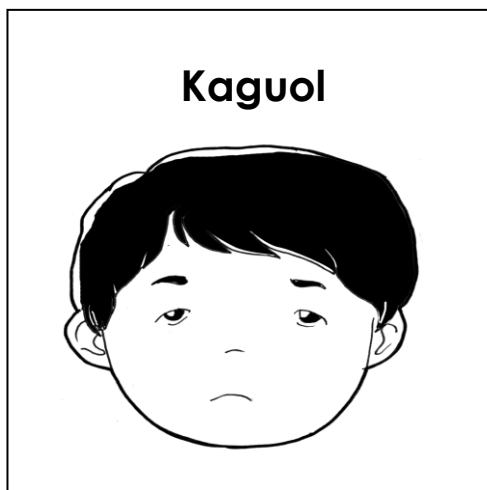
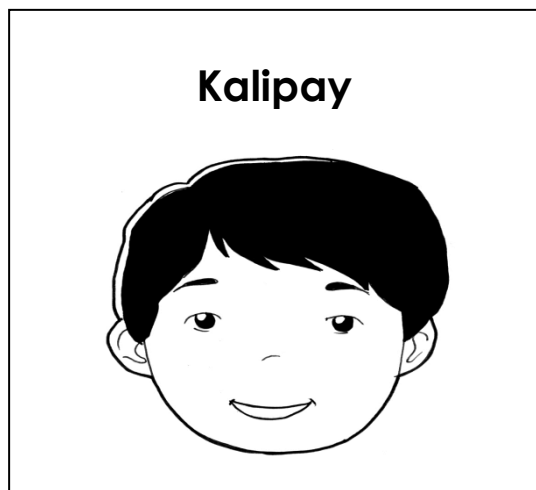
Hinumdomi Kini

Aduna kay mga pisikal nga kinaiyahan nga lahi sa imong mga **classmate** sama sa tamla, sukod ug gidak-on sa lawas, porma sa nawong, gitag-on sa ilong, porma ug kolor sa mata ug ang kolor ug porma sa buhok. Angayan lamang nga imong ipasigarbo ang mga naangkon nimong kinaiya.

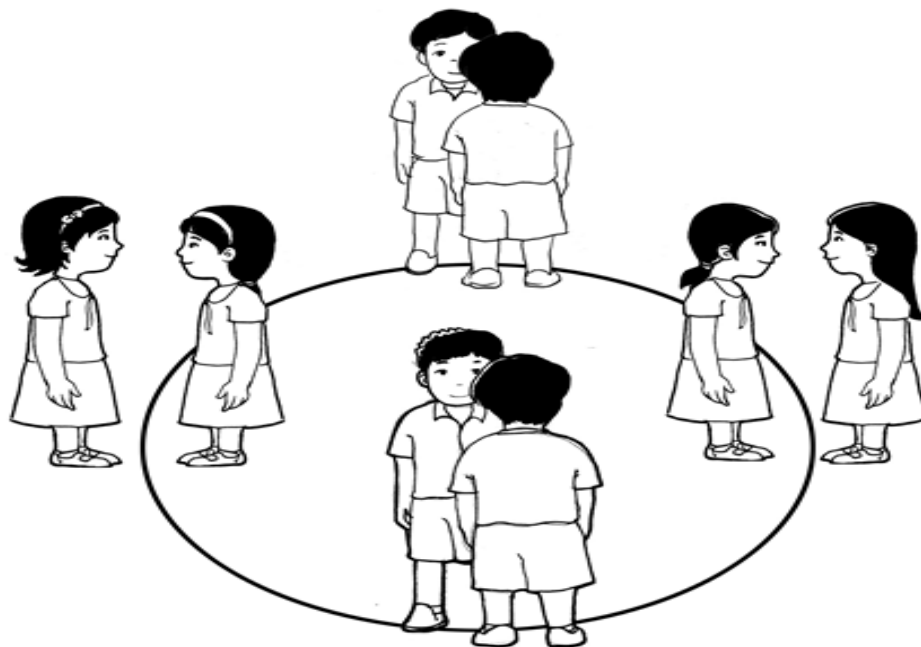
Ikatulong Buluhaton

Tan-awa ang naa sa hulagway.

Gipakita sa hulagway ang nagkalain-lain pagbati sa tawo sama sa kalipay, kaguol, kakuyaw, kasuko. Kanus-a man nimo bation kini?

Magdula kita. Maghimo og duha nga pareho og gidaghanon ang mga sakop. Maglingin ang matag grupo. Tan-awa ug sunda ang naa sa hulagway.

Paminaw sa inyong magtutudlo nga magbasa. Sa pag-ihap sa magtutudlo, ang tanang mga bata molakaw padulong sa tuo. Inig ihap og lima mohunong ug isugid sa kaatubang ang gibati sa hitabo.

Balikon kining buluhaton sa sunod nga pagbasa sa magtutudlo.

Unsa ang inyong gibati samtang nagdula kamo. Pareha ba ang imong pagbati sa imong mga **classmate** samtang gibasa ang mga panghitabo? Nganong oo, o nganong dili man?

Ika-upat nga Buluhaton

Adunay mga hulagway nga anaa sa sulod sa kahon nga nagpakita sa nagkalain-laing pagbati.

Kolori ang nawong sa kolor nga naglambigit sa maong pagbati. Ihulagway ang hinungdan sa maong pagbati diha sa kilid sa maong kahon.

Ang Akong Pagbati

 Kalipay	 Kaguol
 Kakuyaw	 Kasuko

Hinumdomi Kini

Aduna kay kaugalingong pagbati. Aduna usab kay mga rason sa imong gibati nga kalipay, kaguol, kakuyaw, ug kalagot. Sama kanimo, ang uban nga mga bata aduna usab silay kaugalingong pagbati nga kinahanglan nimong tahuron ug sabton.

Pagtulon-an 1.3: Ang Akong Gikinahanglan

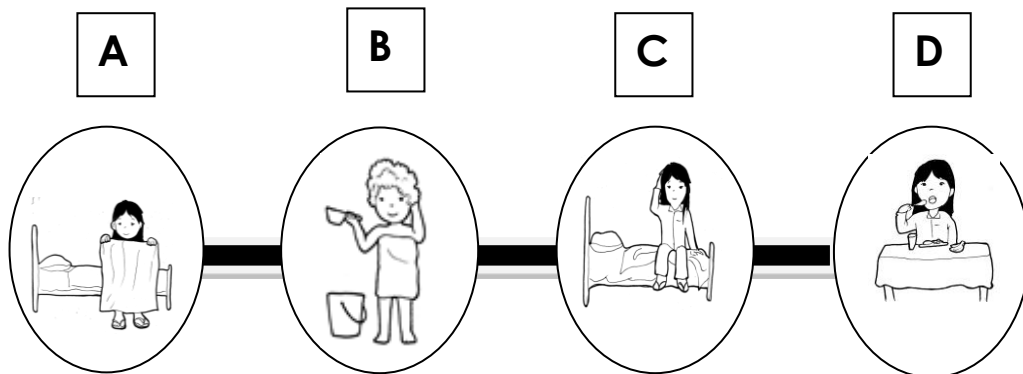
Hunahunaa kini

Unsa ang imong gikinahanglan matag adlaw?

Unang Buluhaton

Tan-awa ang mga panghitabo nga anaa diha sa hulagway. Ihan-ay ang mga hulagway sumala sa mga panghitabo. Sulati sa papel ang letra gikan sa A - D. Ang A para sa unang panghitabo ug D para sa ulahi.

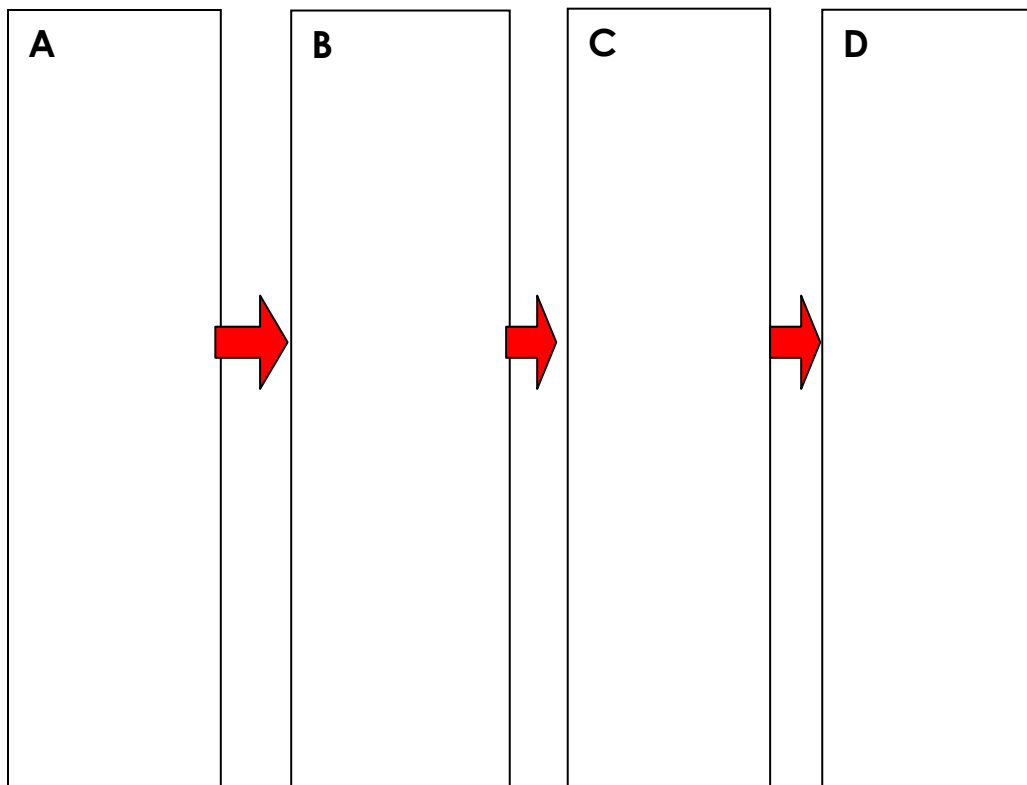

Nganong mao kini ang imong nahunahunaan sa paghan-ay sa hulagway?

Ang ngalan sa imong nahimo mao ang **timeline**. Gipakita sa **timeline** kon kanus-a nahitabo ang maong kalihokan. Para makahimo og **timeline**, hunahunaa ang hustong pagkahan-ay sa mga panghitabo.

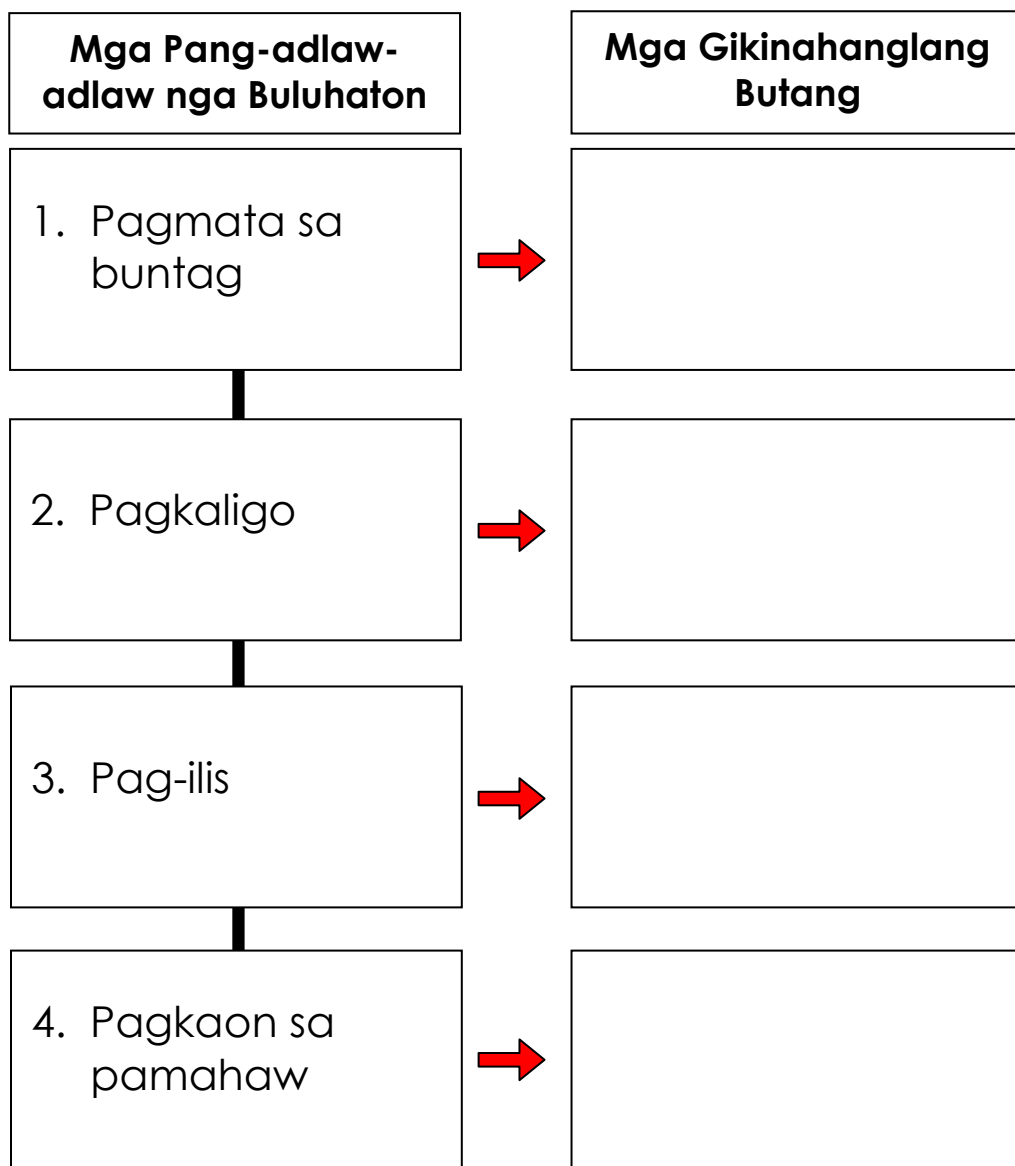
Sulayan nato ang pagbuhat og **timeline**.

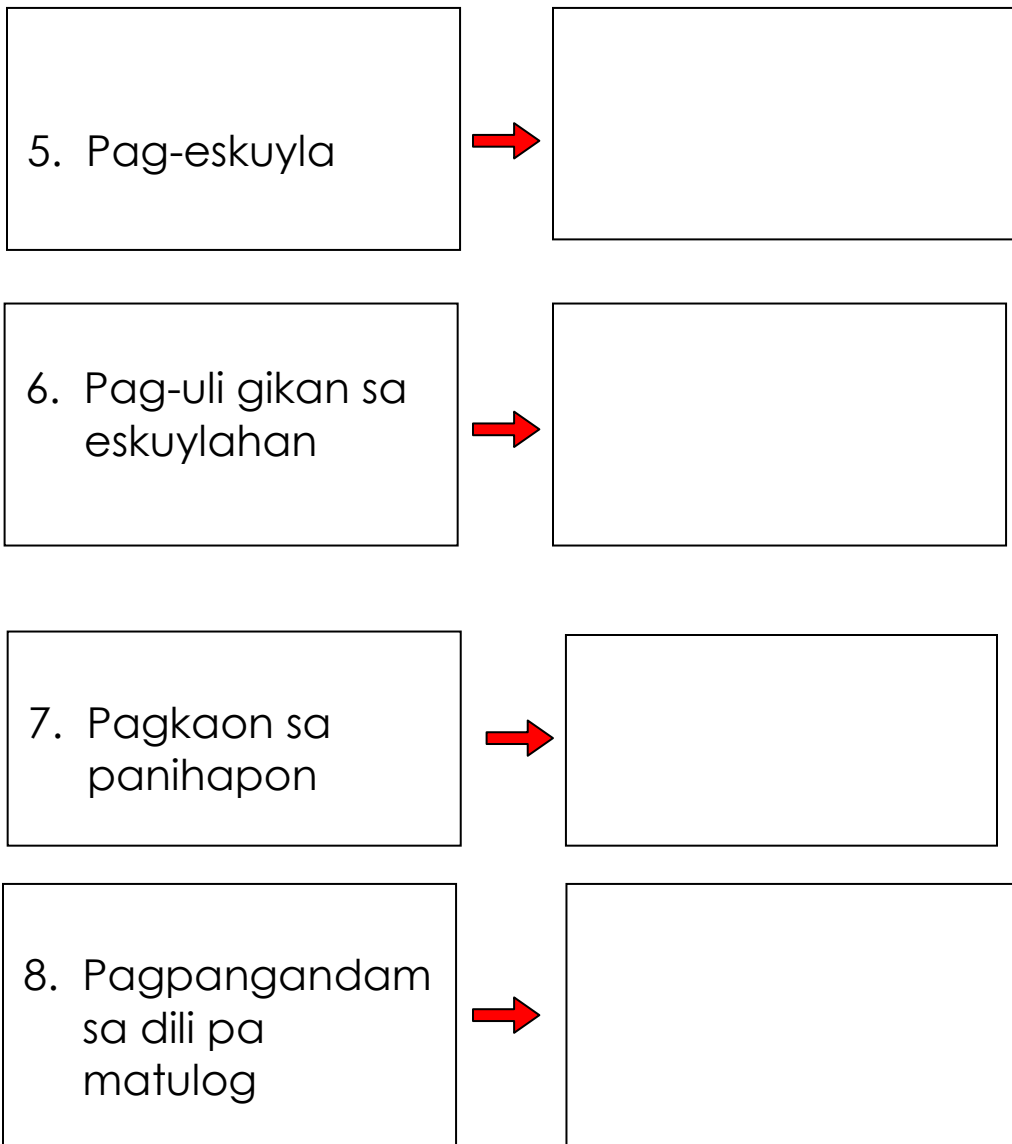
Hunahunaa ang mga panghitabo gikan sa paggawas nimo sa balay. Maghunahuna og tulo ka mga panghitabo hangtod karon. Magpatabang sa magtutudlo sa gusto nimong isugilon. Idrawing sa **notebook** ang mga panghitabo. Butangan kini og linya. Nakabuhat kana karon og **timeline**.

Ikaduhang Buluhaton

Ania ang inyong **timeline** sa inyong gibuhat matag adlaw. I-drawing ang nagkalain-laing butang nga gikinahanglan nimo matag adlaw sa inyong **notebook**.

Tun-i ang **timeline** ug ang mga butang nga imong gidrowing. Hain niini ang mga butang nga imong gikinahanglan para mabuhi? Mag-estoryahay sa imong katupad ug itandi ang inyong tubag.

Ikatulong Buluhaton

Tan-awa ang kahibulangang banga nga adunay mga butang nga kinahanglanon sa mga bata pareha nimo. Idrowing sa **notebook** ang imong mga kinahanglanon. Mahurot, madaot o mawala ba kining mga butanga? Unsaon nimo pag-atiman aron dili mausik, madaot o mawala kini sila?

Hinumdomi Kini

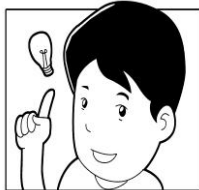

Adunay nagkalain-lain nga nag-unang panginahanglan ang matag bata sama sa pagkaon, sinina, pinuy-anan ug mga gamit sa eskuylahan.

Nagkalain-lain ang mga gikinahanglan sa matag bata sumala sa lugar nga iyang nahimutangan ug sa sitwasyon nga iyang naagian.

Pagtulon-an 1.4: Ang Akong mga Paboritong Butang

Hunahunaa kini

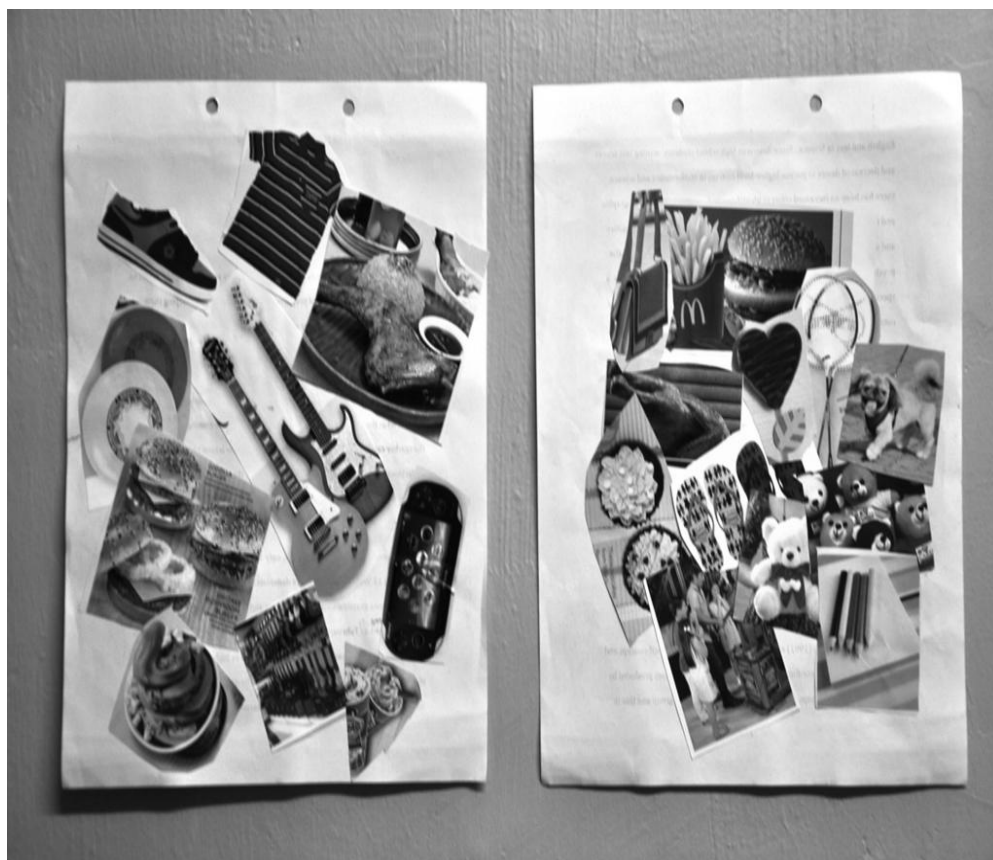
Unsay gusto nimo nga pagkaon, sinina, dulaan, lugar nga adtoanan, ug buhaton matag adlaw-adlaw?

Unang Buluhaton

Paggunting og hulagway sa mga pagkaon, sinina, dulaan, lugar ug mga buluhaton nga ganahan nimo ug nagpaila kanimo gikan sa mga daang magasin o mantalaan. Dad-a kini sa klase.

Pangayo og limpyo nga papel sa inyong magtutudlo. Ipapilit dinhi ang mga gidala nimo nga mga hulagway. Sulati sa imong ngalan ug ulohan nga “Kini ang Akong mga Gusto.”

Kahibalo ba ka unsay tawag niini?

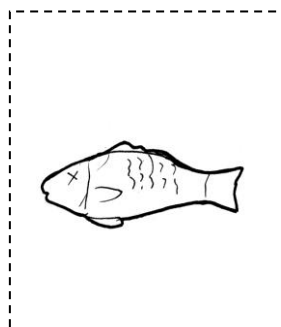
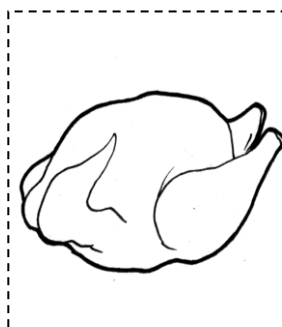
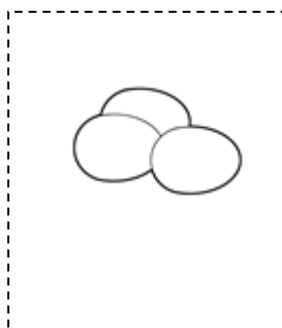
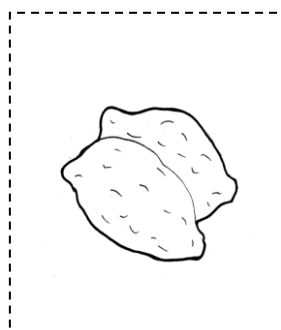
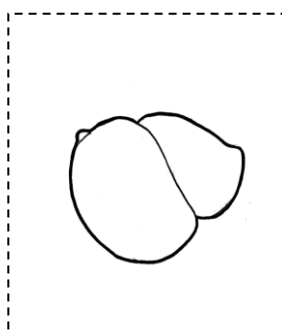
Collage (ko-láds) ang tawag niini. Ang **collage** mao ang nagsagul-sagol nga mga hulagway nga nagpakita og usa ka dakong ideya/panghunahuna.

Ipakita ang imong nahuman sa klase.

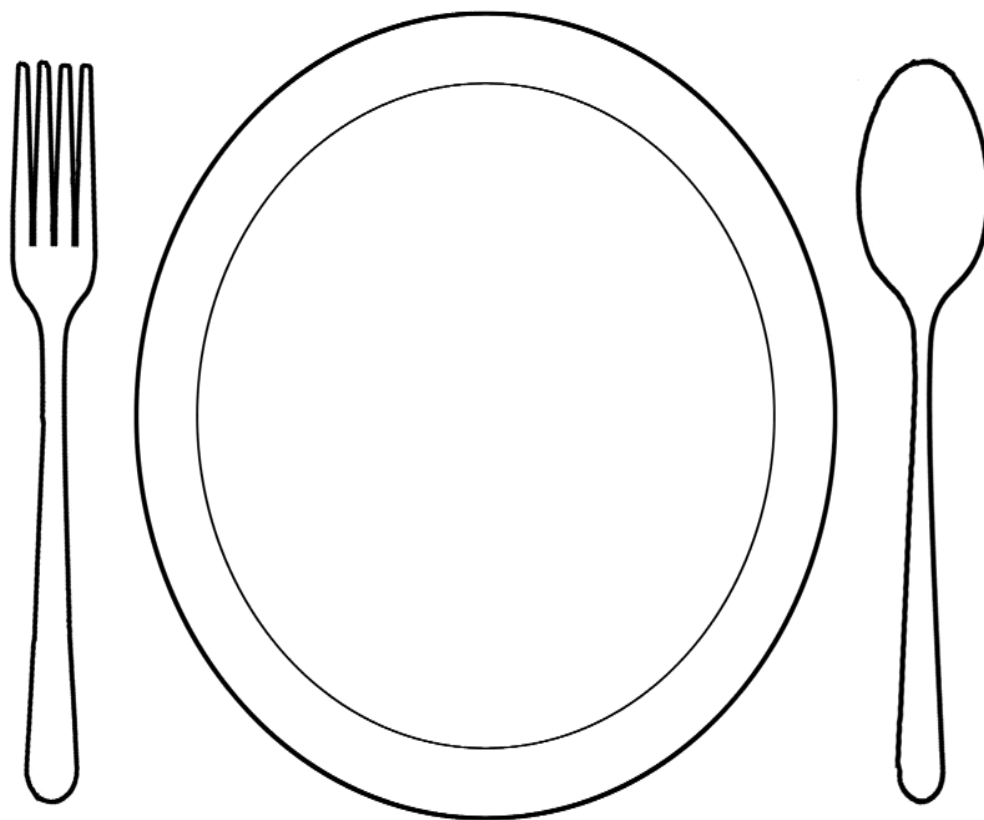

Ikaduhang Buluhaton

Mangayo og **activity sheet** sa magtutudlo. Guntinga ang mga hulagway nga anaa sa ubos. Ipapilit kini sa plato ug himoang **collage**. Idrawing sa laing papel ang imong paboritong pagkaon ug idugang kini sa imong **collage**.

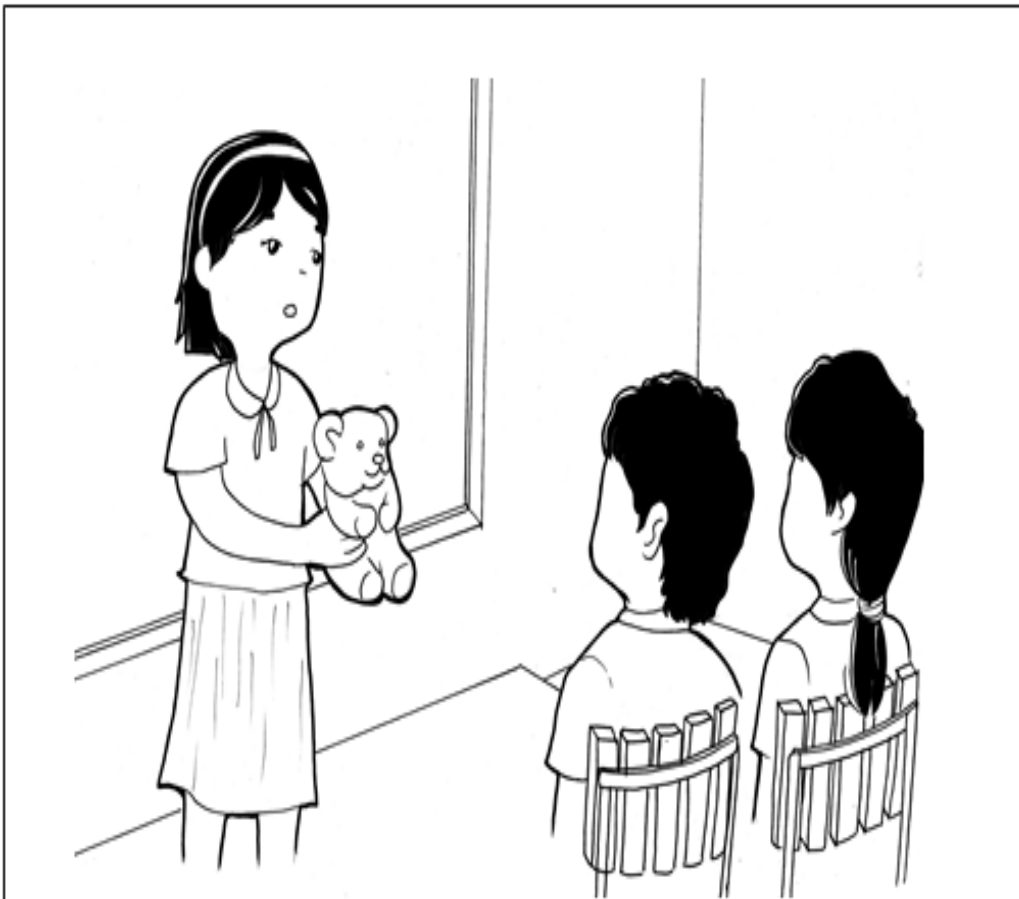
Ang Akong mga Paboritong Pagkaon

Ikatulong Buluhaton

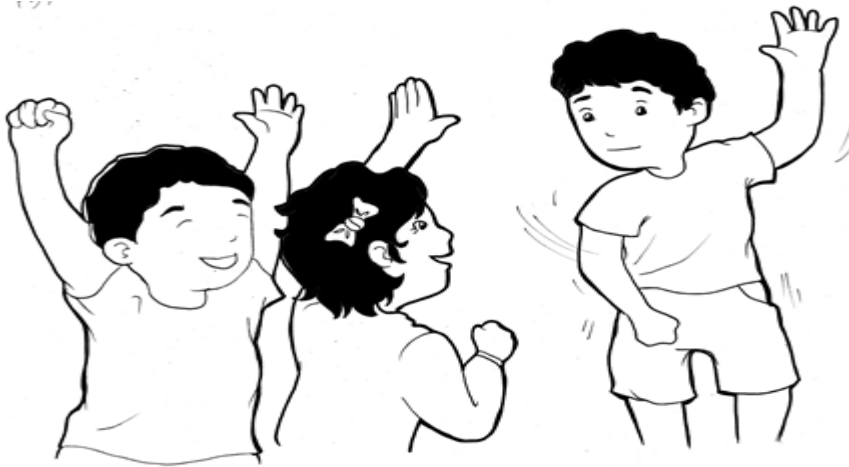
Pagdala sa mga paborito nimong mga butang sama sa libro, sinina, ug dulaan.

Ipakita ug ipaambit sa klase ang imong dala nga mga paboritong butang.

Ika-upat nga Buluhaton

Ipatag-an sa imong mga kauban ang imong paboritong buluhaton pinaagi sa dulang **charades**. Niining dulaa, tag-anon ang usa ka butang pinaagi sa pagbuhat og aksyon nga walay tingog. Orasan sa magtutudlo ang gibuhat nga pagtag-an.

Human sa dulang **charades**, mokuyog ka sa imong mga kauban nga pareha ang inyong paboritong buhaton. Pagplano kamo og usa ka mamugnaong pasundayag nga magpakita sa paborito ninyong buhaton.

Hinumdomi Kini

Ang kada bata adunay nagkalain-laining paboritong butang, mga buluhaton ug pagkaon. Kini mao ang nagpaila kanimo nga talagsaon ka nga pagkabata.

Ikalimang Buluhaton

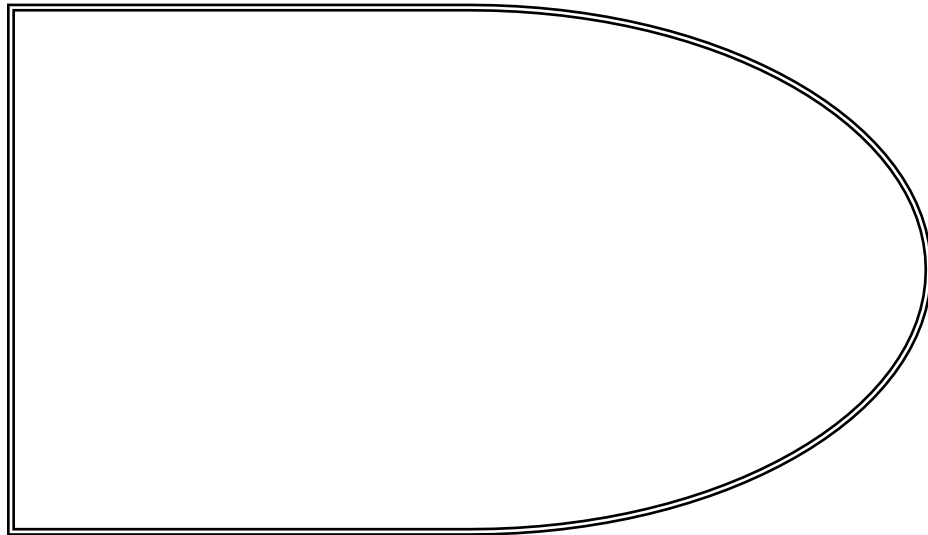
Suod nga higala sila si Ana ug Mara. Kanunay silang magkuyog ug magtinabangay. Daghang mga butang nga pareho nilang gusto sama sa pagdula og biko-biko ug balay-balay.

Suod usab nga managhigala sila si Jun, Anton, ug Paco. Kanunay silang makit-an nga malipayong magginukdanay, magdula og takyan ug magtagu-tago. Kanunay nilang ipaambit sa usag-usa ang ilang mga dulaan. Ikaw, kinsa ang imong

mga suod nga higala? Ngano nga suod nimo sila?
Unsay mga kinaiya nila nga imong giganahan?

Paghimo og porma susama sa ubos sa papel.
Magsulat og usa nila ka kinaiya. Ipapilit kini sa
hulagway nga giandam sa inyong magtutudlo.

Inigkahuman sa buluhaton, kantaha ang awit nga
“Espesyal Ako,” sa tono nga “**Are You Sleeping.**”

Espesyal ako
Espesyal ako
Ug ikaw usab
Ug ikaw usab
Mahimo tang magdungan og dula
Mahimo tang magdungan og trabaho
Matag adlaw, matag adlaw

Ika-unom nga Buluhaton

Tan-awa ug susiha ang hulagway ni Jose.

Makita sa hulagway nga adunay drawing sa kalo ni Jose. Makit-an nimo nga ang drawing naghulagway kang Jose. Gitawag kini og **graphic organizer**. Usa kini ka pamaagi sa pagpaambit ug paghan-ay sa mga ideya sa usa ka mamugnaon nga paagi.

Aron mapaila nimo pag-ayo ang imong kaugalingon, hinumdomi ang imong mga paboritong butang. Sulati kini sa **graphic organizer** nga kamot.

Ang Akong mga Paboritong Butang ug ang Suod nga mga Higala

Tun-i ang **graphic organizer**.

Human mabuhat ang **graphic organizer**, maggrupo og tag napulo. Susiha kon aduna ba kay kapareha.

Nganong wala may hustong kapareha sa imong tubag?

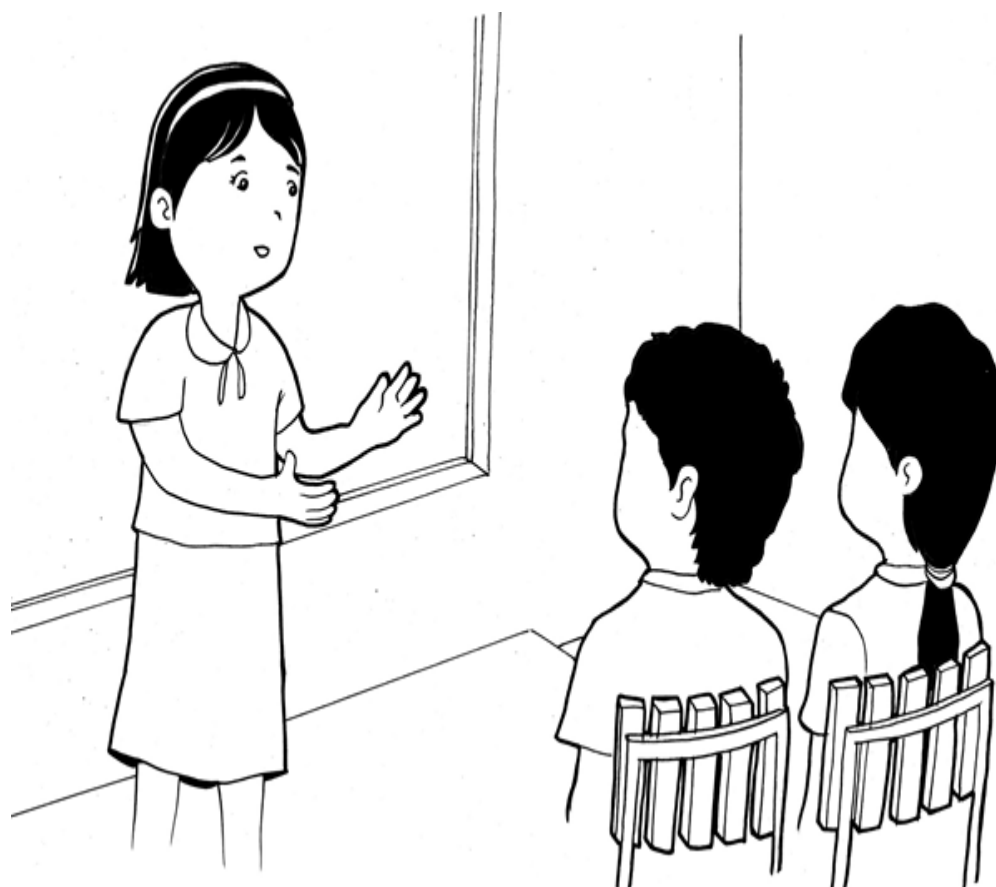
Hinumdomi Kini

Talagsaon ka. Aduna kay kinaiya nga nalahi sa imong mga **classmate**. Kining mga kinaiya ang nagpaila kanimo. Angayan lamang nga ipasigarbo nimo ang imong mga naangkon nga kinaiya.

Pagtulon-an 2: Pagpaambit sa Kaugalingong Sugilanon sa Kinabuhi

Sinugdanan

Pagtulon-an 2.1: Ang Akong Pagdako

Hunahunaa kini

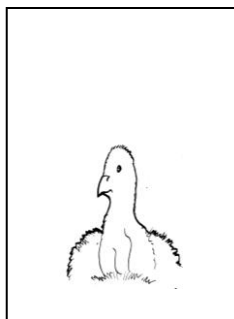
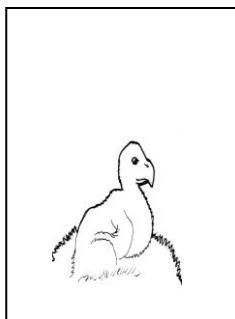
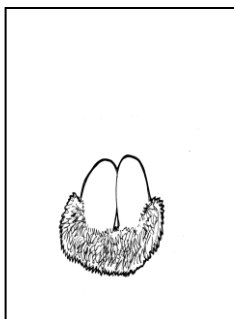

Unsay mga butang nga adunay kausaban?

Unang Buluhaton

Tan-awa ang hulagway sa agila.

Ang Pagdako ug Kausaban sa Usa ka Agila

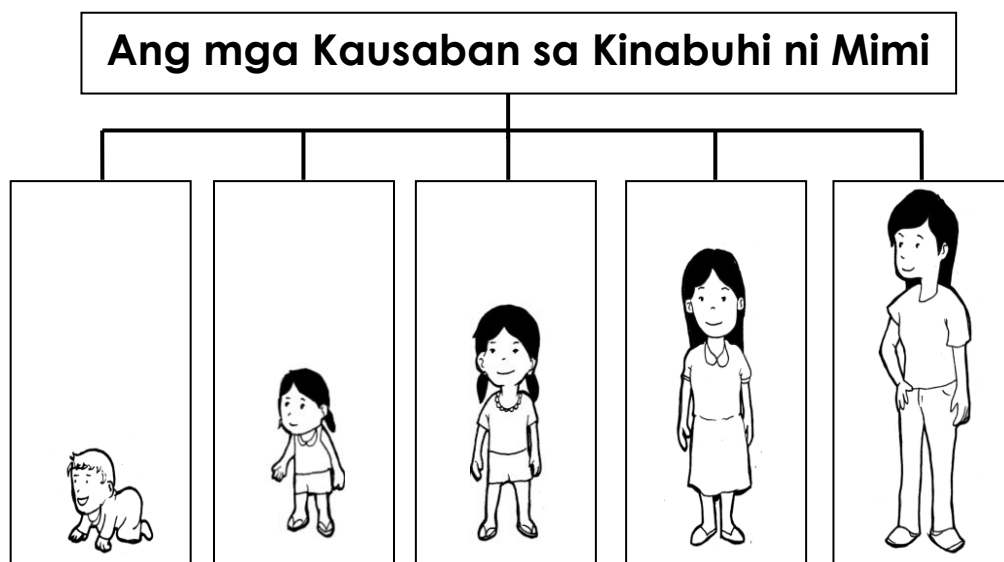
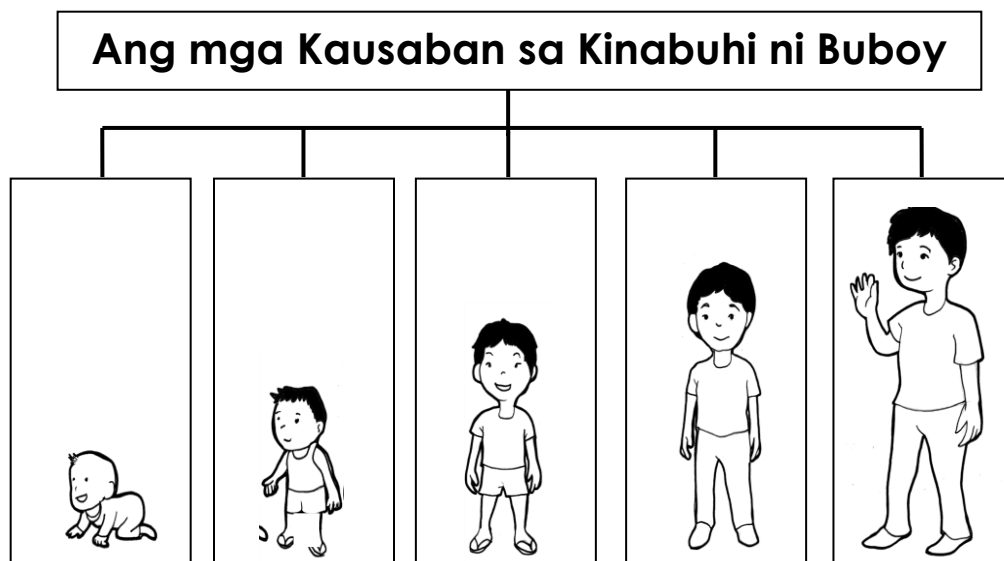
Unsa man ang imong namatikdan sa agila?
Kausaban gikan sa unang hulagway hangtod sa kataposang hulagway?

Aduna pa ba kay nailhan nga laing mananap nga mausab ang panagway?

Unsa ang mga kausaban nga nahitabo sa tawo ug hayop nga atong gihisgotan sa klase nga kapareha? Unsa usab ang mga kalainan?

Ikaduhang Buluhaton

Tan-awa ang duha ka **timeline** nga nagpakita og kausaban sa kinabuhi nila ni Buboy ug Mimi.

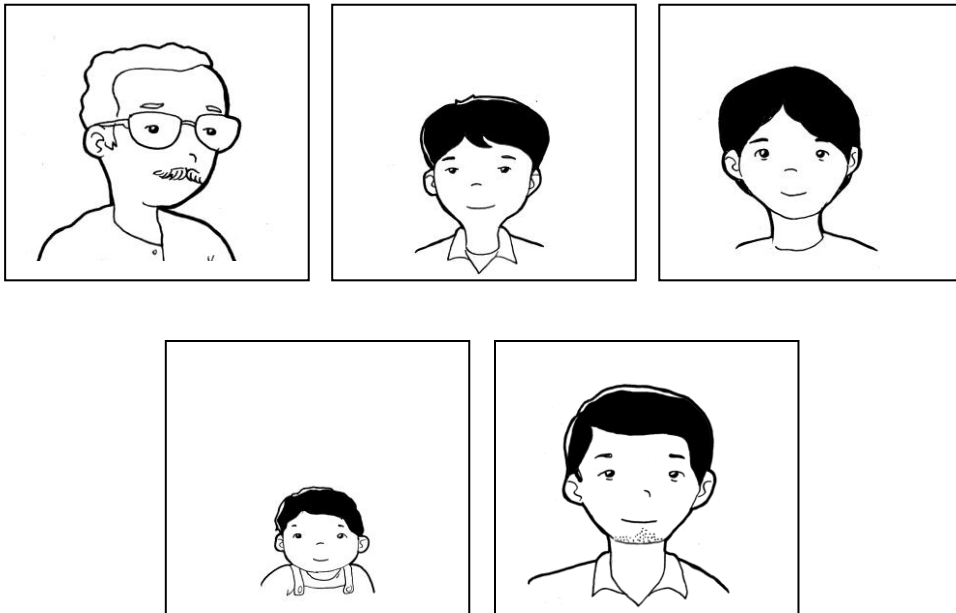
Unsa ang mga kausaban nga gipakita sa duha ka **timeline**?

Unsay nabantayan nimong kausaban sa panagway nila ni Mimi ug Buboy?

Ngano kaha nga nausab ang ilang porma?

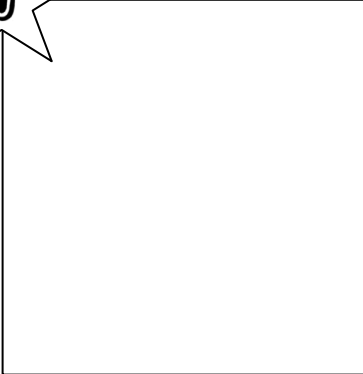
Nakasulay ba ang tanan nga mga tawo niini nga kausaban?

Tun-i ang mosunod nga mga hulagway. Guntinga ug ipapilit sa giandam nga kahon sumala sa pagkahan-ay sa mga kausaban nga nahitabo sa kinabuhi sa usa ka tawo. Ibutang sa unang kahon ang hulagway nga angayan nga ibutang ug sa ikalimang kahon nga angayan maulahi.

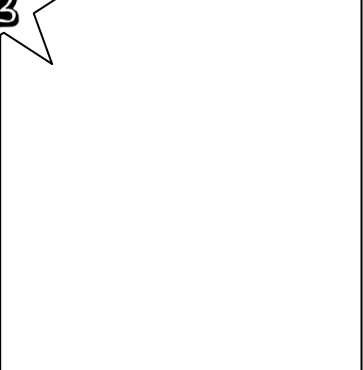

Mga Kausaban nga Nahitabo sa Kinabuhi sa Usa Ka Tawo

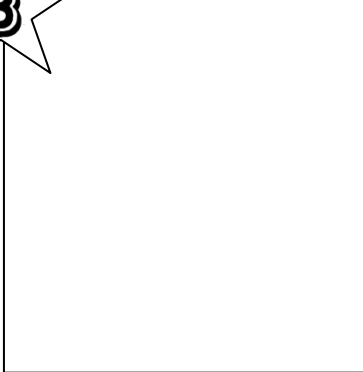
1

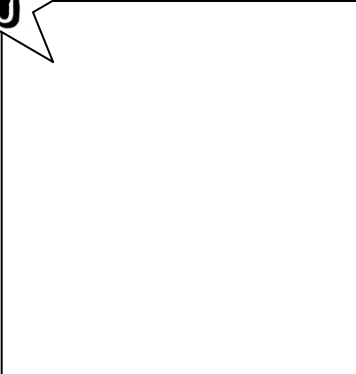
2

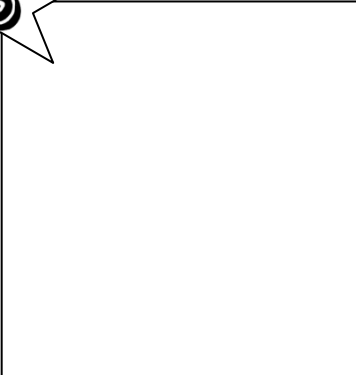
3

4

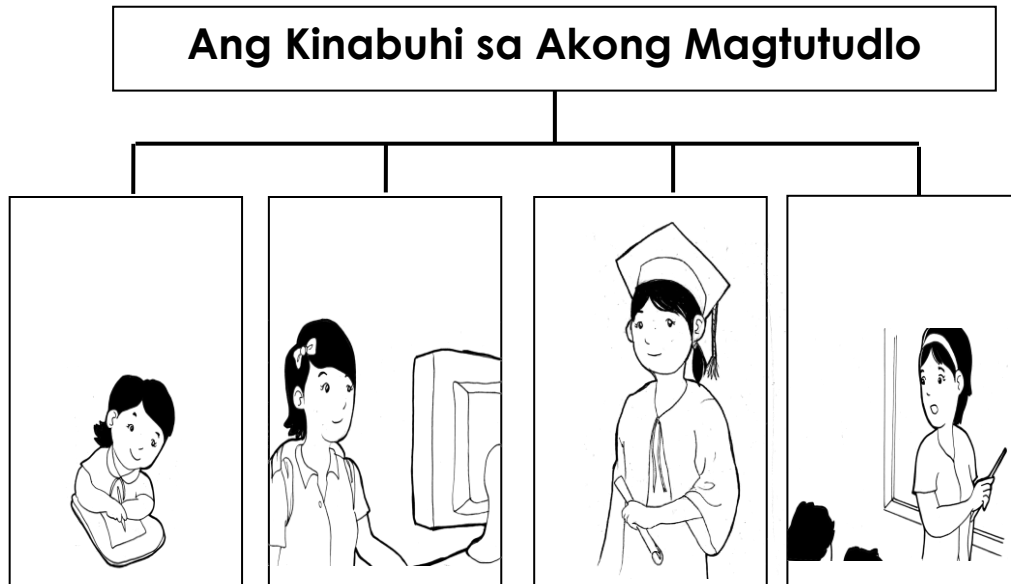

5

Ikatulong Buluhaton

Paminaw og maayo sa pagpaambit sa inyong magtutudlo mahitungod sa mga kausabang nahitabo ug nasinati niya sa iyang kinabuhi. Tan-awa ang **timeline** sa iyang kinabuhi.

Unsa ang mga kausaban nga nahitabo sa iyang kinabuhi.

Hinumdomi Kini

Ang kada tawo makasinati og kausaban sa ilang pisikal nga porma. Dungan niini, ang pagdahan sa mahimo nilang buhaton.

Pagtulon-an 2.2: Ang Kausaban sa Akong Kaugalingon

Hunahunaa kini

Unsay mga kausaban ang imong nabantayan sa imong kaugalingon gikan ka natawo hangtod karon?

Unang Buluhaton

Tan-awa ang imong kaugalingon sa salamin. Aduna bay kausaban sa imong nawong o lawas kaniadtong bata pa ka? Nganong imo kining nasulti? Pagdala og hulagway niadtong bata pa ka ug sa niaging tuig. Patabang sa imong ginikanan.

Isugid sa imong mga ginikanan kon unsay kausaban sa imong kaugalingon nga nabantayan nila sa bata pa ka hangtod karon.

Unsa man ang mga kausaban kanako?

Daghan kaayo ang kausaban gikan sa pagkatawo hangtod karon.

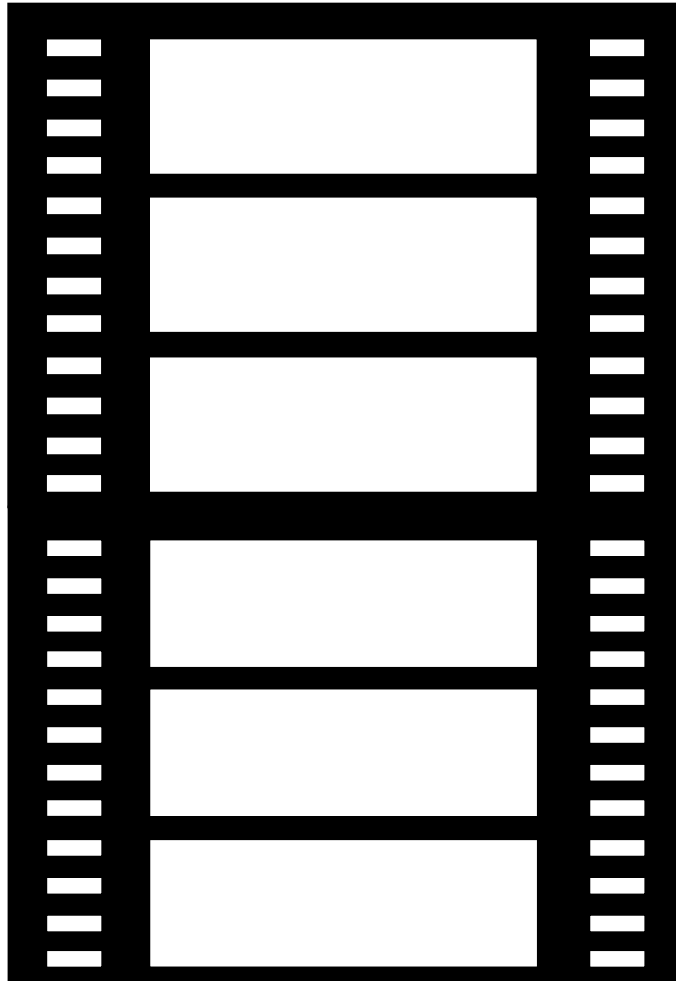

Kon walay hulagway, idibuho ang imong kaugalingon kaniadtong bata pa ka ug sa niaging tuig. Patabang sa imong igsuon o ni bisan kinsa.

Sumala sa kasayoran nga imong nahibaloan mahitungod sa mga kausaban sa imong kaugalingon, paghimo og **timeline** sa mga mahinungdanong panghitabo sa imong kinabuhi gikan sa usa pa ka tuig hangtod karon.

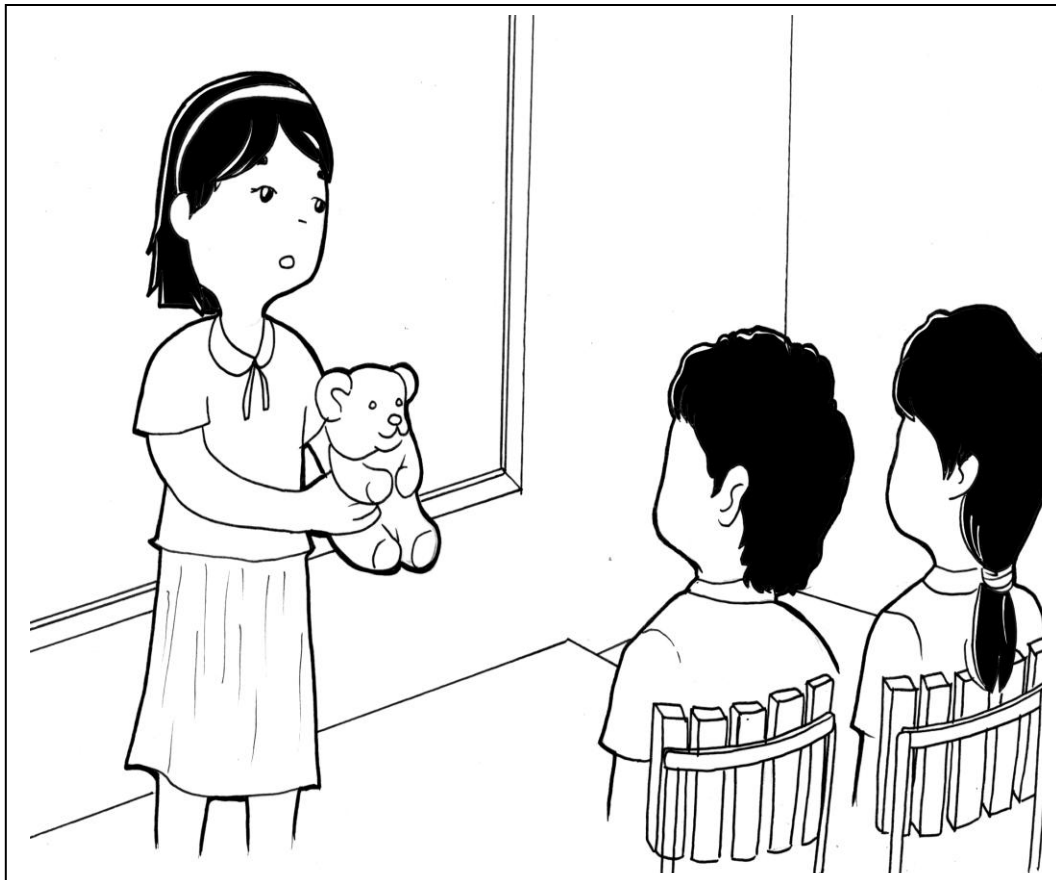
Isaysay sa klase ang mga kausaban nga nahitabo sa imong kaugalingon sumala sa nabuhat nimong **timeline**.

**Ang mga Mahinungdanong Panghitabo sa Akong
Kinabuhi**

Ikaduhang Buluhaton

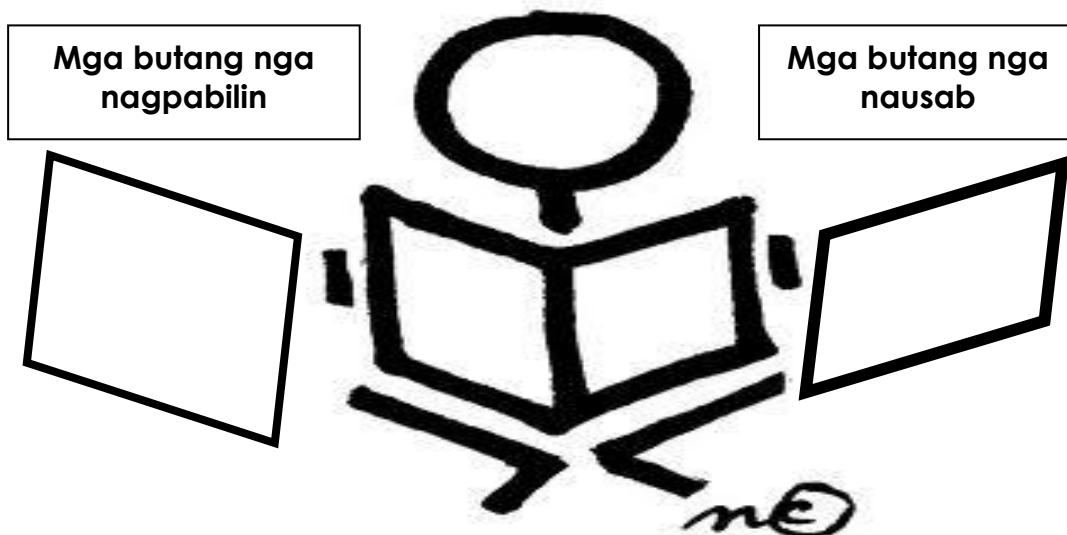
Ipakita ang imong mga dalang personal nga gamit sa imong mga **classmate**. Ipapaminaw usab ang sugilanon sa imong kaugalingong kinabuhi nga gisaysay sa imong mga ginikanan. Ilakip usab kini sa imong gibuhad sa Unang Buluhaton.

Ikatulong Buluhaton

Unsa ang mga butang nga nausab sa imong kaugalingon sukad sa imong pagkabata hangtod karon? Aduna bay mga butang mahitungod sa imong kaugalingon nga nagpabilin pa ug wala mausab bisan pa sa mga nanglabay nga panahon?

Ang mga Butang nga Nagpabilin ug Nausab sa Akong Kinabuhi

Hinumdomi Kini

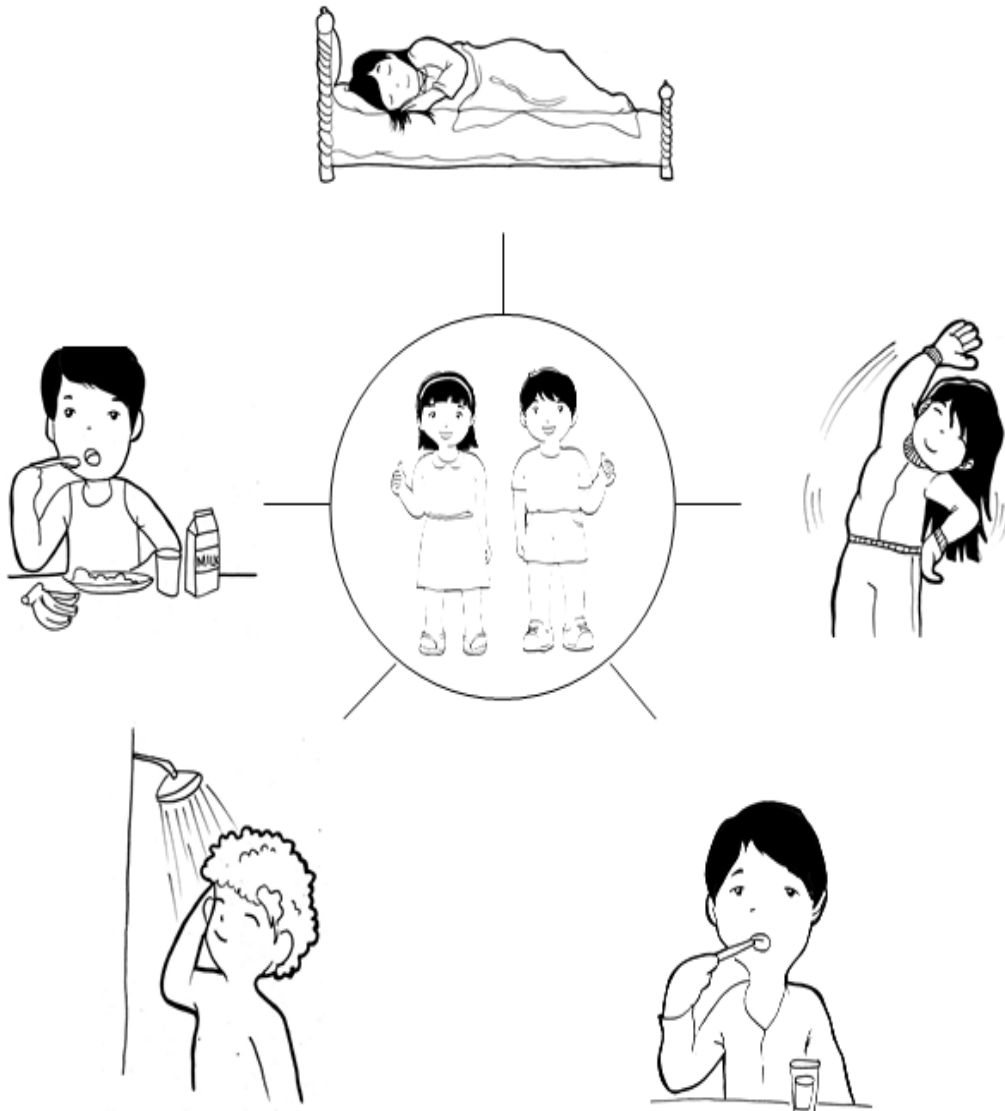

Ang matag bata moagi ug makasinati og kausaban og kabag-ohan sa pisikal nga kinaiyahan ug mahimong buluhaton.

Bisan pa niining mga kausaban, adunay mga butang usab nga nagpabilin sama sa ngalan ug petsa sa pagkatawo.

Pagtulon-an 3: Paghatag og Bili sa Kaugalingon

Sinugdanan

Pagtulon-an 3.1: Ang Paghatag Nako og Bili sa Akong Kaugalingong Lawas

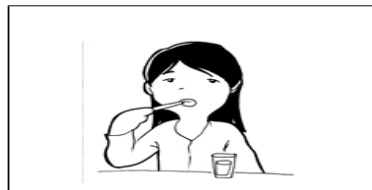
Hunahunaa kini

Giunsa nimo paghatag og bili ang imong kaugalingong lawas?

Unang Buluhaton

Tan-awa ang mga hulagway nga anaa sa kahon. Isulti kon asa kanila ang nagpakita sa hustong pag-atiman sa lawas.

Hinumdomi Kini

Mahinungdanon nga atimanon nato ang atong lawas. Adunay nagkalain-laing buluhaton nga mahimo nimong buhaton aron magpabiling himsog ang imong lawas.

Pagtulon-an 3.2: Ang Pagpalambo sa Akong Kaugalingong Abilidad

Hunahunaa kini

Giunsa nimo pagpalambo ang imong kaugalingong abilidad?

Unang Buluhaton

Kaila ba ka sa anaa sa hulagway?

Paminaw sa sugilanon sa iyang kinabuhi.

Nganong nabuta si Roselle?

Unsay imong gibati human ka masayod sa iyang kinabuhi?

Unsa ang nakab-ot niyang kalamposan?

Unsay gibuhay niya aron magmalampuson?

Unsay mga kinaiyaha ni Roselle nga mahimo nimong sundon?

Ikaduhang Buluhaton

Basaha ug sulati ang tubag sa inyong papel.

Ako si

_____.

Kaya nako nga

_____.

Aron mas labi pang mahanas, ako

_____.

Hinumdomi:

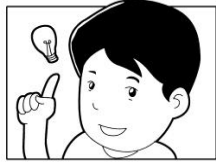

Mahinungdanon nga mapalambo nimo ang imong mga abilidad. May nagkalain-laing buluhaton nga mahimo nimong buhaton aron mapalambo nimo kini.

Pagtulon-an 3.3: Ang Akong Pangandoy

Hunahunaa kini

Unsay imong gustong buhaton,
matuman ug makab-ot sa imong
kinabuhi?

Unang Buluhaton

Tan-awa ang mga tawo nga anaa sa ubos.

Haja Amina
Appi
(Maayong
Maghahabol)

Lea Salonga
(Maayong
Mag-aawit)

Socorro
Ramos
(Tag-iya sa
National
Book Store)

Josette Biyo
(Maayong
Magtutudlo sa
Siyensiya Int'l
Intel Awardee)

Kenneth
Cobonpue
(Bansay sa
Pagbuhat
og mga
Butang sa
Panimalay)

Manny
Pacquiao
(Maayong
Boksingero)

Tony Tan
Caktiong
(Maayong
Negosyante
– Tag-iya sa
inila nga
restawran)

Jose Rizal
(Bantogang
Bayani sa
Nasud)

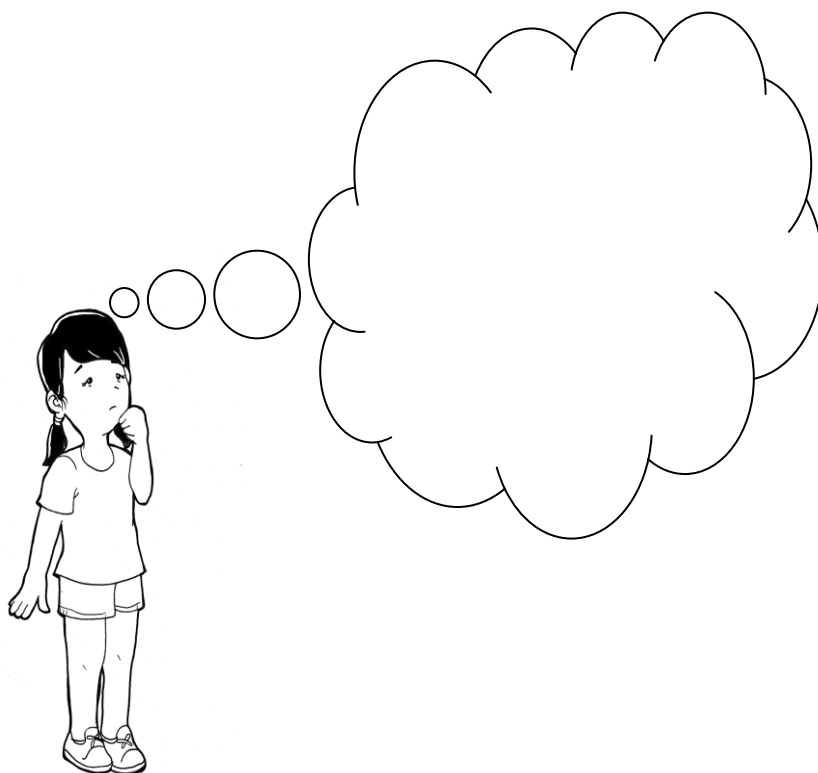
Sila usab niagi pagkabata sama kanimo. Tungod sa ilang paningkamot, nakab-ot nila ang ilang mga pangandoy. Ang **pangandoy** mao ang mga butang nga gusto nimong makab-ot sa imong kinabuhi.

Unsa ang imong mga pangandoy?

Ikaduhang Buluhaton

Piyonga ang imong mga mata. Huna-hunaa nga bayente (20) na ang imong edad karon. Unsa ang imong nakita sa imong gibuhat?

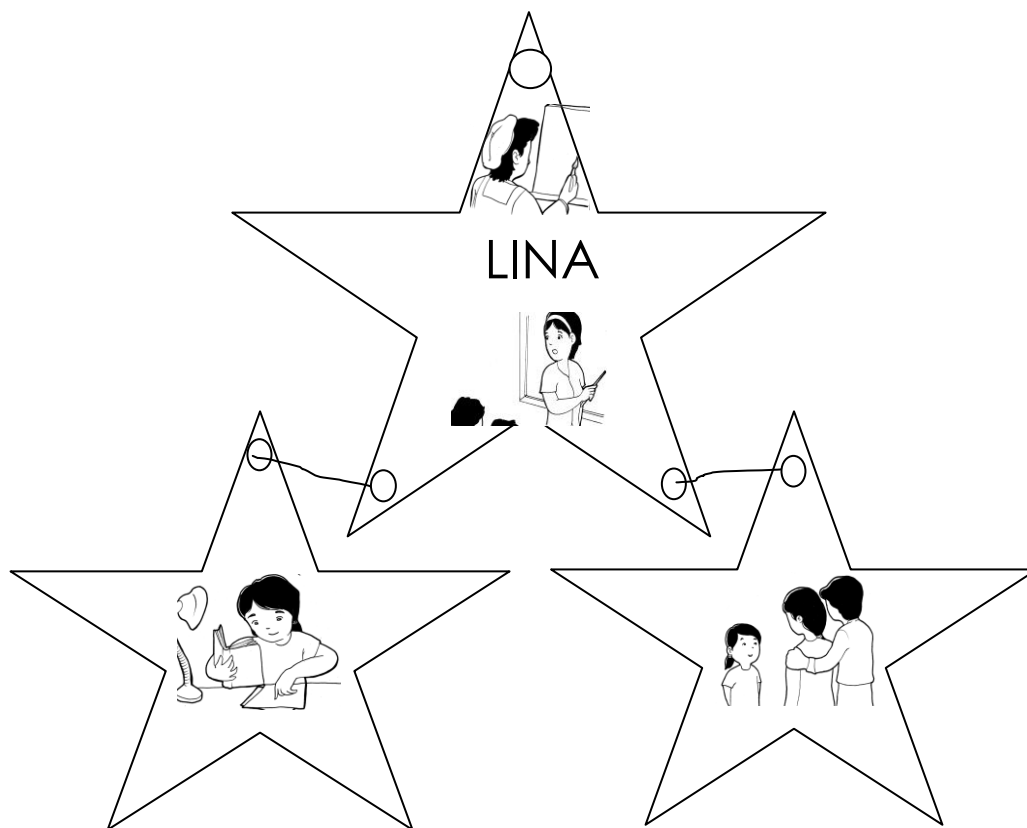
Pagdrowing og **speech bubble** sa imong **notebook**. Ihulagway ang imong kaugalingon bayente ka tuig gikan karon.

Ikatulong Buluhaton

Tan-awa ang hulagway sa usa ka dako ug duha ka gagmay nga bituon.

Sulati sa dako nga bituon ang imong ngalan. Sa palibot niini, sulati usab ang imong mga pangandoy. Sa duha ka gagmay nga bituon, sulati ang imong gikinahanglang buhaton aron matuman ang imong mga pangandoy. Tan-awa ang anaa sa ubos.

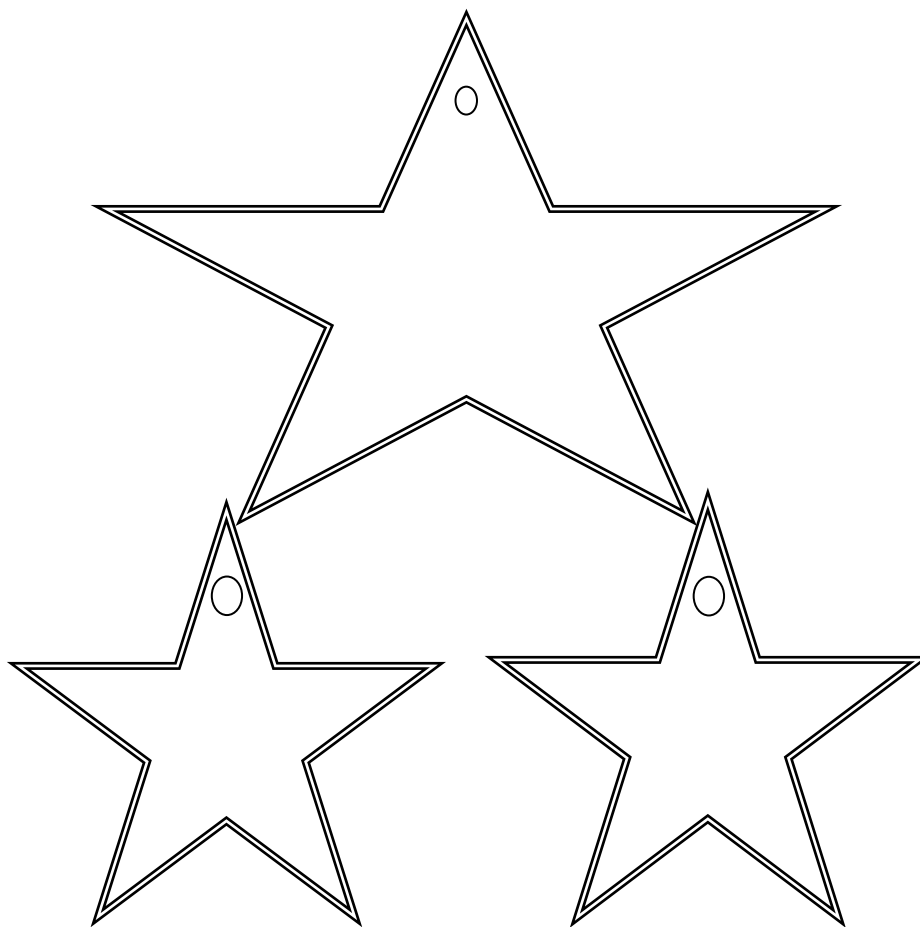

Busloti ang gamay nga bituon pareha sa hulagway. Butangi kini og higot.

Butangi usab ug buslot ang dagko nga bituon.

Patabang sa imong magtutudlo aron isab-it kini sa bintana o kisame sa inyong **classroom**.

Ang Akong Pangandoy

Mahinungdanon ba para kanimo ang imong pangandoy? Nganong mahinungdanon man nga aduna kitay pangandoy?

Hinumdomi Kini

Kada bata adunay kaugalingong pangandoy. Aduna kay kinahanglanong buhaton aron makab-ot nimo ang imong pangandoy.

Ang Akong mga Nahimo

Paminaw sa basahon sa magtutudlo.

Nagamit nako kini nga mga abilidad:

Bata   Magtutudlo

1. Nasunod nako ang mga direksiyon.		
2. Nagamit nako ang akong kahibalo sa alampat o art .		
3. Nagpaambit ko sa akong sugilanon sa akong mga classmate .		
4. Naminaw ako sa sugilanon sa akong magtutudlo.		
5. Natandi nako ang nagkalain-laing mga butang.		
6. Nahibalo ako sa mga butang nga akong gusto.		
7. Gipasabot nako ang mga butang nga adunay labot sa akong kaugalingon.		
8. Gihatagan nako og bili ang akong kaugalingon.		
9. Nasulti nako ang mga nag- unang kasayoran mahitungod sa akong kaugalingon.		

Nabuhay Nako Kining mga Butang:

Bata

Magtutudlo

1. Nailhan nako ang mga butang nga gusto nako.		
2. Natandi nako ang akong kaugalingon nga pisikal nga kinaiyahan ug ang mga kasinatian sa akong mga classmate .		
3. Gipasigarbo nako ang naangkon nakong kinaiyahan.		
4. Nakabuhat ako og collage .		
5. Nakabuhat ako og timeline .		
6. Nakabuhat ako og graphic organizer .		
7. Nahan-ay nako ang mga hulagway nga nahuyon sa hustong panghitabo.		
8. Nahan-ay nako ang mga hulagway sumala sa hustong panghitabo.		

Nakat-onan nako kini:

Bata

Magtutudlo

1. Nakat-onan nako nga ako talagsaon.		
2. Nakat-onan nako nga adunay mga butang nga magpabilin ug mag-usab sa akong kaugalingon.		
3. Nakat-onan nako nga ipasigarbo ug hatagan og bili ang akong kaugalingon.		
4. Nakat-onan nako nga tahuron ang mga pisikal nga kinaiyahan ug mga kasinatian sa akong mga classmates .		
5. Gipasigarbo ko ang akong pamilya.		

Sugyot sa imong magtutudlo:
